

Дистанційна, сімейна чи екстернат : яку форму навчання обрати

Із 1 вересня батьки можуть обрати форму навчання для своєї дитини. Про це у сфері національного телемарафону заявив міністр освіти і науки Сергій Шкарлет. Які альтернативні форми навчання існують? Чим вони відрізняються? Які документи та заяви потрібні для переведення дитини? Підготувати чекліст для батьків.

Які форми навчання існують у школі?

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта може бути організована за такими формами:

- інституційна (очна, денна, вечірня);
- заочна (дистанційна, мережева);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна, вона ж – домашня, педагогічний патронаж)

Усі ці форми є абсолютно різнозначними. У цьому матеріалі ми зосередимося на дистанційній та індивідуальних формах навчання. Адже саме вони не вимагають фізичного перебування у школі.

Що таке екстернатна форма навчання і кому вона доступна?

Екстернат – це вид навчання, коли учень зареєстрований у школі, але навчається вдома. При цьому здає всі річні контрольні в школі, навчається за шкільними підручниками і приходить на консультації до вчителів у школу. Також під час складання іспитів він визначається учнем школи, за якою закріплений.

Особливість екстернату в Україні в тому, що законодавчо він доступний не для всіх.

Згідно до Положення про екстернат у загальноосвітніх навчальних закладах на нього можуть перейти тільки:

- учні з особливими потребами;
- діти – спортсмен або ті, які займаються мистецтвом;
- учні, що випереджають шкільну програму;
- діти, які проживають на тимчасово окуповані території чи на неконтрольованій території України;
- діти, які часто переїжджають у зв'язку з відрядженнями батьків або живуть за кордоном
- діти – іноземці або учні без громадянства, які проживають на території України;

- учні, які не завершили здобуття загальної середньої освіти або є випускниками минулих років і не мають результатів річного оцінювання з окремих навчальних предметів та \ або не пройшли атестацію;

Що таке сімейна форма навчання?

Сімейна (домашня) форма здобуття освіти – це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні не нижче стандартів освіти несуть батьки. Якщо рівень знань дитини виявиться незадовільним – школа має повне право наполягати на її поверненні на очну форму навчання.

Положення про сімейну освіту носить загальний характер і стосується всіх державних шкіл без винятку. Адміністрація школи не має жодної законної підстави відмовити батькам, які хочуть перевести свою дитину на сімейну форму навчання.

Під час сімейного навчання важливим є рівень знань дитини, щоб вона не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для цього учні проходять оцінювання 4 рази на рік. Як його проходити (онлайн чи офлайн) кожен заклад визначає індивідуально. У випадку поганих результатів педагогічна рада може:

- рекомендувати батькам перевести дитину на очну форму (для учнів 1-4 класів);
- своїм рішенням перевести учня на очну форму (для учнів 5-11 класів);

До того ж, школа сприяє організації процесу навчання. Учні на сімейній формі навчання мають отримувати шкільні підручники, консультації та допомогу вчителів.

Що таке педагогічний патронаж?

Така форма навчання передбачає для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або перебувають навчання біля лікарняного ліжка. Також вона пристосована до потреб учнів, що здобувають початкову та базову освіту у школах сільської місцевості, в яких через малокомплектність (менше ніж 5 учнів на клас) не може бути організоване навчання у закладі.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною.

Як дізнатись, чи надає школа обрану вами форму освіти?

Форма освіти, які забезпечує заклад, обов'язково мають бути вказані на його вебсайті. Якщо у закладу немає власної Інтернет – сторінки, таку інформацію слід шукати на веб-сайтах засновників закладу.

Як документи необхідні для переходу на індивідуальну форму?

Коли ви оберете школу – спочатку необхідний стандартний пакет документів, щоб дитину до неї зарахували:

- паспорт або інший документ, який посвідчує особу заявника;
- копію та оригінали свідоцтва про народження дитини або документ, що посвідчує її особу;
- оригінали або копію медичної довідки за формою №086-1\o
- документ, який підтверджує місце проживання дитини або батьків; Якщо ж ви зареєстровані у школі і просто хочете змінити форму навчання, необхідна заява одного з батьків дитини або самого учня якщо він є повнолітнім.

До заяви додаються:

- документ, що посвідчує особу учні;
- медична довідка №086-1\o;
- документ про освіту, якщо він є;

Зразка таких заяв можна знайти у вільному доступі онлайн або звернутися до адміністрації школи.

Можуть знадобитись і додаткові документи. Скажемо, необхідно буде документально підтвердити підстави для навчання на екстернаті або обставини для застосування педагогічного патронажу (наприклад, стан здоров'я, знаходження під вартою або засудження, статус біженця). Внутрішньо переміщені особи, біженці та особи з документами про необхідність захисту можуть не подавати окремі документи, якщо мають на це причини.

На індивідуальну форму можна потрапити лише на початку навчального року?

Так, окрім окремих випадків. Переведення на індивідуальну форму може відбуватись і протягом навчального року, але не пізніше ніж за 3 місяці до річного оцінювання чи державної підсумкової атестації. Однак таке обмеження не застосовується для переведення на педагогічних патронаж.

Для осіб, які здобували чи здобувають освіту за кордоном або мають стосунок до тимчасово окупованих територій, зарахування і переведення на екстернат можливе протягом усього календарного року.

Чи можна перевести з індивідуальної форми на інституційну?

Так, якщо індивідуальна форма не приносить результат. Рішення про це можуть прийняти батьки і педагогічна рада закладу.

Як саме батьки можуть повернути свою дитину на очну форму навчання?

У такому випадку батьки пишуть відповідну заяву – без жодних пояснень причини зміни рішень. за 2 тижні дитина знову може відвідувати школу.

Чи можуть учні на індивідуальній формі брати участь в олімпіадах?

Так, учні, що навчаються на індивідуальній формі, можуть на загальних підставах брати участь в олімпіадах, турнірах, конкурсах та інших змаганнях.

Вони також на рівні з іншими учнями мають право на відзначення успіхів у навчанні. Їх можуть нагороджувати похвальними листами та грамотами, золотою та срібною медалями.

А як же дистанційне навчання?

Батьки часто плутають дистанційне навчання та дистанційну форму здобуття освіти. Перше – це те, що відбувалося під час пандемії коронавірусу і залежало виключно від закладу освіти.

Інша справа з дистанційною формою здобуття освіти- тут рішення діти і батьки приймають індивідуально. Окрім того, законодавство передбачає два випадки, коли можна здобувати освіту за дистанційною формою.

Перший – дитина не може відвідувати школу, наприклад, через стан здоров'я.

Другий – дитина потребує реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. І це треба обґрунтувати при виборі саме такої форми здобуття загальної середньої освіти.

Для цього треба знайти школу, у якій педагогічна рада прийняла відповідне рішення і створила відповідні класи. Треба написати заяву та дочекатись наказу директора. Здобувати освіту у дистанційній формі можна не у кожній школі. А виключно в тій, де на це погодилась педагогічна рада. Форма власності закладу – комунальної форми власності, чи приватна школа – значення не має. Однак на практиці такі послуги зазвичай надають саме приватні заклади освіти.

Для переходу на таку форму навчання необхідний стандартний пакет документів та заява одного з батьків.